

Ubránkovics Zita Marianna

Magyar mintát követ az európai uniós pénzforgalmi szabályozás

2024. április 8-án hatályba lépett az azonnali euró átutalásokról szóló rendeletet, amelynek célja, hogy az ügyfelek bármilyen banki csatornán keresztül tudjanak azonnali euró átutalásokat kezdeményezni az Európai Unióban, így az átutalások összege néhány másodpercen belül megérkezzen a kedvezményezetthez. Ezzel Európa is követi azt az irányt, amelyen Magyarország 2020-ban elindult: az azonnali pénzküldés lehetőségét mindenki számára alapszolgáltatásként kell biztosítani. Mindeközben a Magyar Nemzeti Bank már a hazai Azonnali fizetés következő fokozatát készíti elő a QR-kódon, az érintésen (NFC) és fizetési kérelmen alapuló megoldások széleskörű bevezetésével, amely kényelmes és ingyenes alternatívát nyújt majd minden fizetési helyzetben a fogyasztók számára.

Kötelező lesz az azonnali euróátutalás

Az euróban lebonyolított azonnali átutalások mindezidáig lassú felfutása az eurozóna tagállamaiban nagyban visszavezethető volt arra, hogy nem minden európai bank csatlakozott a rendszerhez, azaz pénz küldése esetén senki nem lehetett biztos abban, hogy valóban másodpercek alatt megérkezik a pénz a kedvezményezett partnerhez. Ezt a problémát a Magyar Nemzeti Bank (MNB) a 2020-ban bevezetett Azonnali fizetés esetében úgy oldotta meg, hogy kötelezővé tette minden pénzforgalmi szolgáltató számára az azonnali átutalási szolgáltatás biztosítását. A jól működő magyar modellt alapul véve, az Európai Bizottság is úgy döntött, hogy ezt az utat követi és szabályozást tett közé az euró alapú azonnali átutalásokról. Az új szabályozás értelmében a pénzforgalmi szolgáltatók a hét bármely napján 24 órában kötelesek biztosítani, hogy az azonnali euró átutalás 10 másodpercen belül jóváírásra kerüljön a kedvezményezett fizetési számláján. Az azonnali euró átutalást kezdeményező fizető fél szintén ezen időintervallumon belül köteles tájékoztatást kapni az átutalási megbízás teljesüléséről vagy visszautasításáról. A szabályozás célja, hogy a fogyasztók és a vállalkozások haladéktalanul megkapják az átutalás útján nekik címzett összegeket, amely például hozzájárulhat a kis- és középvállalkozások hatékonyabb likviditáskezeléséhez. Ezen kívül a szabályozás elősegítheti egy egységes pán-európai fizetési megoldás létrejöttét is.

Azon tagországok, amelyek pénzneme nem az euró, korlátozott hozzáféréssel rendelkezhetnek az euró likviditásokhoz munkanapokon kívül. Emiatt ezen tagállamok felügyeletei engedélyezhetik, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók a nem euróban denominált fizetési számláról kezdeményezett azonnali euróátutalásokat munkanapokon kívül csak meghatározott összeghatárig legyenek kötelesek teljesíteni. Az euróban denominált fizetési számlákról azonban korlátozás nélkül lesznek kezdeményezhetőek az azonnali euróátutalások.

A fenti alapvető elemek mellett a szabályozás három fő területre fókuszál:

- **Azonos díjak:** A tapasztalatok alapján az azonnali euróátutalások eddigi széleskörű elterjedését az is akadályozta, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók lényegesen magasabb díjat számítottak fel ezekért, mint a normál átutalásokért. A rendelet ezért előírja, hogy az azonnali euróátutalásokért felszámított díj nem haladhatja meg a meghatározott szempontok szerint (pl. kezdeményezés módja, illetve más jellemzők alapján) hasonlóan minősülő egyéb euró átutalások díját.
- **A biztonság növelése:** A pénzforgalomhoz kötődő csalások száma az elmúlt években jelentősen emelkedett az Európai Unió valamennyi tagállamában. A rendelet ezzel összhangban számos olyan előírást tartalmaz, amelyek célja az azonnali euróátutalások biztonságának növelése.

A pénzforgalmi szolgáltatók kötelesek megbízható és naprakész csalásfelderítő és -megelőző rendszert működtetni annak érdekében, hogy megelőzzék a csalásból vagy az ügyfelek megtévesztéséből fakadó átutalások teljesülését. Ehhez kapcsolódóan továbbá az egyik legfontosabb – a már néhány tagállamban korábban is alkalmazott – intézkedés, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók az azonnali euróátutalás kezdeményezését követően haladéktalanul kötelesek díjmentesen olyan szolgáltatást nyújtani, amely biztosítja a fizető fél számára a kedvezményezett ellenőrzését, akinek az azonnali átutalást kívánja küldeni.

Ez a szolgáltatás lehetővé teszi, hogy a fizető fél információt kapjon az általa megadott kedvezményezett név és pénzforgalmi jelzőszám (bankszámlaszám) összetartozásáról, megelőzve az olyan eseteket, amikor az ügyfelek megtévesztés vagy tévedés folytán helytelen bankszámlaszámot adnak meg. Szintén a csalások elkerülését szolgálja, hogy az ügyfelek napi vagy tranzakciós értékhatárt állíthassanak be az azonnali euróátutalásokra, ezzel is megakadályozva, hogyha illetéktelenek hozzáférnek a fizetési számlához, akkor a fizetési számlán elérhető teljes összeget néhány másodperc alatt elutalják.

- **A tervezett ütemezés:** Az eurózóna tagállamokban működő pénzforgalmi szolgáltatók 2025. január 9-től kötelesek biztosítani a díjegyvezőséget, illetve 2025. október 9-től kötelesek biztosítani az azonnali euróátutalások küldését.

A Magyarországon és a többi olyan tagállamban működő pénzforgalmi szolgáltatók, amelyek pénzneme nem az euró, 2027. január 9-től kötelesek biztosítani az ügyfelek részére érkező azonnali euróátutalások fogadását és 2027. július 9-től az azonnali euróátutalások kezdeményezését. Ezt azt jelenti, hogy a hazai pénzforgalmi szolgáltatóknak ennyi idő áll rendelkezésére, hogy elvégezzék belső működésük átalakítását és a szükséges informatikai fejlesztéseket az Európai Pénzforgalmi Tanács (EPC) által harmonizált és szabványosított pán-európai azonnali elszámolási sémának megfelelően, annak érdekében, hogy biztosítsák ügyfelek részére az azonnali euróátutalások küldését és fogadását.

Mindeközben Magyarországon az Azonnali fizetés új fokozatba kapcsol a QR-kódos fizetésekkel

Az Azonnali fizetési szolgáltatás létrehozásával az MNB kiemelt célja volt és az jelenleg is, hogy az új szolgáltatással és a kapcsolódó infrastruktúrával egy a nemzetközi cégektől független, hazai fizetési megoldást tudjon kínálni a lakosság számára. Ez a cél a szolgáltatás 2020. évi elindulásával megvalósult, ezért a következő fázisban már az infrastruktúra minél nagyobb kihasználásán, az Azonnali fizetésre épülő fizetési megoldások elterjesztésén van a hangsúly. Azt szeretnénk elérni, hogy az Azonnali fizetés ténylegesen a mindennapjaink részévé váljon szinte minden fizetési helyzetben.

Az egyik fontos elem ezek közül, hogy 2024. április 1-től minden pénzforgalmi szolgáltató köteles biztosítani ügyfelei számára a fizetési kérelmek fogadását. Mindez azt is jelenti, hogy a piaci szereplők már elkezdhetnek fizetési kérelmen alapuló fizetési

megoldásokat kialakítani. A fizetési kérelmek esetében az egyik leginkább kézenfekvő használati helyzet a számlafizetés lehet, de elképzelhető használatuk az online és fizikai kiskereskedelmi helyzetekben is. A fizetési kérelem használatának számos előnye van: 1) amennyiben a fogyasztó rendelkezik mobilbanki alkalmazással, akkor a beérkező kérelmekről kötelezően értesítést (push-üzenet) kell kapnia; 2) a jóváhagyási folyamat rendkívül egyszerű, elegendő lehet akár az értesítésre kattintani, majd az adatok ellenőrzése után jóváhagyni a fizetést; 3) a fogyasztó döntheti el a fizetés időpontját, azaz pl. azt, hogy mikor szeretné számláit befizetni.

Fontos, hogy mind a fizetési kérelemre válaszul indított, mind pedig a QR-kódos Azonnali fizetések törvényileg ingyenesek a fogyasztók számára, azokért a pénzforgalmi szolgáltatók nem számíthatnak fel díjakat és mentesek a tranzakciós illeték alól is.

Következő lépésként minden pénzforgalmi szolgáltató biztosítani fogja ügyfelei számára az ún. egységes adatbeviteli megoldások használatát. Az egységes adatbeviteli megoldás lehet QR-kód beolvasása, érintéses fizetés (NFC) vagy mélyhivatkozás (deplink) alkalmazása. Közös ezekben, hogy az MNB létrehozott egy olyan nemzeti szabványt, amelyet minden banknak tudnia kell kezelnie. Így nem fordulhat elő olyan eset, hogy egy kereskedő által létrehozott szabványos Azonnali fizetési QR-kódot egy banki ügyfél mobilalkalmazása nem tud majd beolvasni. A QR-kódos fizetések szintén széles körben alkalmazhatóak lesznek mind a bolti, mind az internetes vásárlásoknál, de akár a számlafizetéseknél is.

Mivel a fizetési kérelem és a QR-kódon alapuló fizetések elfogadásának költsége várhatóan jelentősen alacsonyabb lesz a jelenlegi elektronikus fizetések elfogadásának költségénél, ezért a kereskedők és számlakibocsátók minél hamarabb keressék meg a bankokat és egyéb pénzforgalmi szolgáltatókat azzal kapcsolatban, hogy hogyan tudnák bevezetni az új típusú elfogadást. Az alacsonyabb költségek mellett az Azonnali fizetések elfogadásának előnye lehet a rugalmas kialakítás, az azonnali jóváírás (szemben a jelenlegi akár több napos késéssel), valamint a törzsvásárlói programok és a jövőbeni e-nyugta egyszerű integrációja.

„Szerkesztett formában megjelent a világgazdaság.hu oldalon 2024. április 18-án.”